

**HÖGSKOLAN FÖR LÄRANDE
OCH KOMMUNIKATION**
HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING

Allmän studieplan för forskarutbildning i

SPECIALPEDAGOGIK

inom forskarskolan Lärande och kommunikation

Den allmänna studieplanen för Forskarskolan i Lärande och kommunikation förutsätter att det för varje doktorand upprättas en individuell studieplan.

Doktorsexamen 240 högskolepoäng

Licentiatexamen 120 högskolepoäng

Fastställd av Fakultetsnämnden vid Högskolan i Jönköping, 2005-03-16

Reviderad 2011-09-27

Till grund för forskarutbildning vid Högskolan i Jönköping ligger regleringen i lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina. De krav som ställs på examen på forskarnivå återfinns i Högskoleförordningen (1993:100) bilaga 2 examensordning. Därutöver gäller de examensfordringar som fastställs i den allmänna studieplanen för utbildning på forskarnivå och de lokala föreskrifter för forskarutbildning som Nämnden för utbildning och forskarutbildning (NUF) vid HJ har fastställt (*Bestämmelser och riktlinjer för utbildning på grundnivå, avancerad nivå samt forskarnivå vid Högskolan i Jönköping*).

Ämnesbeskrivning

Inom specialpedagogiken strävar man efter att analysera och förstå lärande och undervisning av barn, elever och vuxna i behov av särskilt stöd och/eller med funktionsnedsättning. Även socialisationsprocesser fokuseras. Lärande och inkluderings- och exkluderingsprocesser är centrala för ämnet. Specialpedagogiken har nära relationer med flera ämnen, framförallt pedagogik och didaktik.

Mål

Utöver de mål för forskarutbildning som anges i den nationella examensordningen (bilaga 2 till högskoleförordningen) ska forskarutbildningen bidra till att skapa en identitet som forskare och trygghet inom det egna ämnet. Förutom denna ämnesfördjupning ska forskarutbildningen, inom ramen för Forskarskolan Lärande och kommunikation, ha som mål att främja ett flerdisciplinärt tänkande och förhållningssätt inom lärande och kommunikation inom forskningsglobala sammanhang.

Behörighet och förkunskapskrav

För att bli antagen till forskarutbildning krävs att den sökande har dels grundläggande behörighet, dels särskild behörighet och bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att gå igenom utbildningen.

Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet till utbildning på forskarnivå har den som har:

- avlagt en examen på avancerad nivå,
- fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng (hp), varav minst 60 hp på avancerad nivå, eller
- på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Särskild behörighet

Särskild behörighet har den som har läst minst 90 hp i specialpedagogik på grund- eller avancerad nivå och har gjort ett självständigt forskningsarbete om minst 15 hp på lägst C-nivå, av relevans för ämnesområdet. Den särskilda behörigheten kan också ha förvärvats i annan ordning i Sverige eller utomlands genom utbildning och yrkesverksamhet, som bedöms likvärdig med föregående förutsättning för särskild behörighet. Speciell tonvikt vid en sådan bedömning ska läggas vid det självständiga forskningsarbetet.

Urval och antagning

Grunden för urval bland behöriga sökande är förmågan att tillgodogöra sig forskarutbildning. Studerande antas till forskarutbildning av VD för HLK efter beredning i Forskningsnämnden vid HLK.

Huvudsakligt innehåll

Utbildningen för doktorsexamen omfattar totalt 240 hp. Kurser och litteraturstudier omfattar tillsammans 90 hp, varav 30 hp är obligatoriska och gemensamma för samtliga forskarstuderande vid forskarskolan Lärande och kommunikation. Den vetenskapliga

avhandlingen omfattar 150 hp. Utbildningen för licentiatexamen omfattar totalt 120 hp fördelat på en kursdel om 60 hp och ett uppsatsarbete om 60 hp.

Obligatoriska kurser vid forskarskolan Lärande och kommunikation är kurser som behandlar:

- Introduktion till forskarutbildning (7,5 hp)
- Vetenskapsfilosofi, vetenskapsteori och forskningsetik (7,5 hp)
- Kvalitativa metoder (7,5 hp)
- Kvantitativa metoder (7,5 hp)

För doktorsexamen är alla ovanstående kurser (eller motsvarande) obligatoriska. För licentiatexamen är två av ovanstående kurser (eller motsvarande) obligatoriska.

Obligatoriska kurser/läskurser som är utöver de för forskarskolan obligatoriska bör innefatta följande områden och tillsammans omfatta minst 15 hp:

- Samtida nationell forskning i ämnet; områden, teorier, forskningsfrågor och kumulativitet
- Samtida internationell forskning i ämnet; områden, teorier, forskningsfrågor och kumulativitet
- Teorifördjupning
- Metodfördjupning

För licentiatexamen är kurser/läskurser inom två av ovanstående områden obligatoriska och bör tillsammans innefatta minst 7,5 hp.

Uppläggning och handledning

För varje doktorand utses minst två handledare och minst en av handledarna ska ha genomgått handledarutbildning eller ha motsvarande kompetens. Utav handledarna utses en som huvudhandledare och denne ska vara behörig som docent eller professor. Biträdande handledare ska ha doktorsexamen. Minst en skall vara verksam vid Högskolan i Jönköping. Doktoranderna förutsätts delta aktivt.

Undervisning sker huvudsakligen genom seminarier, handledning och föreläsningar. För varje doktorand utarbetar huvudhandledare i samråd med studenten och bihandledaren en individuell studieplan där kraven på kunskaper preciseras. Planen fastställs av VD för HLK.

Forskarutbildningen kan uppdelas i etapper. Den studerande kan avlägga filosofie licentiatexamen som en första etapp. Den studerande har rätt till handledning under sammanlagt den tid som kan anses behövas för den föreskrivna utbildningen.

Under arbetet med doktorsavhandlingen ska doktoranden redovisa avhandlingens kvaliteter vid minst två offentliga seminarier: halvtidsseminarium och slutseminarium. I samband med båda seminarierna ska särskilt utsedda läsgrupper granska arbetet och avge muntligt och skriftligt utlåtande. Huvudhandledare utser vilka som ingår i läsgruppen.

För licentiatuppsats sker endast granskning inom respektive forskningsmiljö.

Uppsats för licentiatexamen

För licentiatexamen skall den studerande författa en vetenskaplig uppsats omfattande 60 hp, som baseras på ett självständigt forskningsarbete av relevans för kunskapsområdet. Uppsatsen skall försvaras vid ett offentligt seminarium med av Forskningsnämnden vid HLK utsedd opponent. Opponent skall i ha doktorkompetens och vara från annat lärosäte än Högskolan i Jönköping.

Avhandling för doktorexamen

Doktoranden skall författa en vetenskaplig avhandling om 150 hp, som baseras på självständigt forskningsarbete. Avhandlingen skall försvaras vid en offentlig disputation med av Nämnden för utbildning och forskarutbildning vid HJ utsedd opponent. Opponenten skall i normalfallet ha lägst docentkompetens och ska vara från annat lärosäte än Högskolan i Jönköping.

Kunskapsprov

Filosofie doktorexamen i specialpedagogik respektive *Filosofie licentiatexamen i specialpedagogik* är examensbenämningar på de utbildningar som omfattas av denna studieplan. För examen fordras att den studerande dels är godkänd på de kunskapsprov som ingår i utbildningen, dels försvarat och fått doktorsavhandlingen respektive uppsatsen för licentiatexamen godkänd. Avhandling, uppsats och förekommande prov bedöms med betygen Godkänd eller Underkänd. Betyg för doktorsavhandling bestäms av särskild betygsnämnd, för licentiatuppsats av examinator i samråd med opponent och betyg för övriga prov av examinator.